TRUNG BẮC TÂN VĂN

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	Một tháng	Ba tháng	Sáu tháng	Một năm
Các làng và người đi lính	0 $ 50	1 $ 50	3 $ 00	»
Các công-sở	0 $ 60	1 $ 65	3 $ 30	»
Các hiệu buôn	0 $ 60	1 $ 65	3 $ 30	6 $ 60
Các nhà báo trong Đông-pháp	0 $ 55	1 $ 60	3 $ 20	6 $ 30
Ngoại quốc	0 $ 60	1 $ 75	3 $ 50	6 $ 90
Nước Pháp và thuộc-địa	0 $ 73	2 $ 25	4 $ 50	8 $ 90
Nước ngoài	»	»	»	9 $ 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur-gérant : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VAN-LOẠN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0 $ 80 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 80 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Ăn tết bao nhiêu ngày ?

(Tiếp theo)

Làm thì làm dốn luôn mà không biết nghỉ là gì, nghỉ lại nghỉ chống chất như có ý thôi muốn làm, ấy cái cách làm, cách nghỉ của dân ta bắt cứ ở nhà quê hay kẻ chợ, làm thợ hay đi buôn, hay cấy cày đầu đó hầu hết còn như..tnh.

Chớ người ta chỉ làm sáu ngày lại nghỉ một ngày, nghỉ một ngày rồi lại làm sáu ngày, các tuần lễ cứ luân thừ mà chia cái cách làm, nghỉ điều hòa theo một lối. Nên tết đầu năm đến, người ta cũng chỉ nghỉ một, hai ngày là nhiều, mà có khi người ta còn kêu là phiền-toái, dường như bỏ hẳn đi cũng không chút nào lấy làm tiếc.

Làm mà hao tổn sức lực hay tinh thần thì phải nghỉ, nghỉ sớ đi là để cho sức lực hay tinh thần hồi lại, để lại làm, đôi bên giản-đoạn xen nhau đi như thế, ấy cái cách làm. nghỉ của người Âu, người Mỹ, là những người gọi bực văn-minh hầu hết bây giờ theo như thế.

Như ta đã tính, một đảng nghỉ tết luôn cho đi hai hay ba tháng là 60 hay 90 ngày, một đảng nghỉ cách bức cứ từng chủ-nhật một hay cả chiều thứ bảy cộng được 52 hay 78 ngày, thì cái số ngày nghỉ của đôi đảng trong một năm tưởng cũng là xuýt-xoát nhau, không hơn kém gì mấy.

Nhưng hỏi cái cách đôi đảng làm, nghỉ khác nhau xa như thế, đôi với thuật tâm-lý, đôi với sự thu hoạch, thì đảng nào lương hão có phần thích đáng hơn. — Tưởng ta không cần nghị luận dài dòng nữa, mà ai cũng tự-nhiên thấu cái lẽ bên phải, bên trái, bên hay bên dở đã rành rành bày rõ ra trước mắt.

Nhưng tuy ai cũng biết vậy, mà ai đã dám cả quyết bảo sửa lại được ngay ru? — Thấy vẻ đăng tân tiến, thấy muốn cho ai nấy bây giờ làm nghỉ cũng nói theo tuần lễ, thấy có ý mong cho cõi Á-đông này mau mau mà đồng hóa với cõi Âu-tây. — Cụ thuộc phái thủ cựu, cụ lại mặc, ai nấy xưa nay làm nghỉ thế nào, bây giờ cứ vết cũ mà đi, cụ tự nghĩ dân Á-đông cũng với dân Âu-Tây kia khác xa nhau còn lâm. – Ông là người mực thước, ông rắp trí đạt lệ tết nghỉ một cái sở định hẳn là bao nhiêu ngày đâu đó cùng ăn, cùng thối cả một lúc cho nhất luật. — Hẳn là người công binh, hẳn có bụng canh-cải, muốn rút cái khoảng dài tết lại, nhưng lại muốn đem những ngày sóc, vọng, là hai ngày trọng trong âm-lịch làm cái ngày nghỉ trong một tháng..... *Rõ bao nhiêu dấu người là bấy nhiêu ý kiến*, mà ý kiện nào, xét riêng một mặt lẩy, cũng tự lẩy làm có chôn phải. Nên đối với cái vấn đề này cũng như nhiều vấn đề khác, ta hình như đứng giữa ngã bảy, ngã ba, chưa biết rẽ ra ngã nào mà đã chắc là phải đường phải lối. Nên ta xin thú thực, quả ta không đám dự-nghị gì. Ta chỉ tương biết rằng : cái tập-tục đã bao nhiêu ngày mới thành, thì cái tập-tục không bao một ngày mà dạp đổ đi ngay được. Ông cha cụ kỵ mấy mươi đời về trước bà con anh em đâu đó hiện bây giờ vẫn ăn tết, còn ăn tết như thế thì ta không thể một mình lẻ loi mà biến đổi lấy một mình được. Ta chẳng xem người Huê-kiều, mấy năm dân quốc đâu, họ tạo tợn những sự bỏ cái tết cũ để ăn tết mới, mà rồi chẳng bao lâu, lại bỏ cái tết mới mà quay về cái tết cũ là gì? — Nhưng ta lại trộm nghĩ: thời thế có khi đột ngột xoay đổi rất mau chóng, không lấy gì mà tiên liệu được. Ngày tháng, tất nhất hiện bên chật như thế, song chắc đâu bỗng một ngày lại không canh cải hết cả lại. Người Âu trước cũng *kiên-dẫn* sao lại đổi làm *kiên tì* ; người A trước *kiên tì* sao lại đổi làm *kiên dẫn*? Mỗi năm thành lệ đâu chẳng chia làm mười hai tháng, mà sao có người lại dục dịch muốn chia ra làm những mười ba ? — Ta lại ghi nhận thấy một điều : tính hình cái tết mấy năm nay so với cái tết mươi mười hai năm về trước tưởng như đã kém cả giá, cả vị đi ít nhiều, và nếu cứ dần dần đi như thế, tất cũng có chiều rút sức lực, rút thời giờ lại dần dần. Nếu sự quả nhiên như vậy, thì cái công việc vẫn thuộc về thời giờ, tưởng dường chỉ có cái sức *nhất tiêm, nguyệt lí* của thời giờ tuy ngầm ngầm chậm chạp, nhưng chắc chắn thành công, là có phép canh cải mới đến nơi đến chốn. Vậy ta phó thác đợi thời-giờ. Vậy ta đành cho ai bàn đến việc cải-lương ăn tết ta nói đến một câu chuyện vu-vơ ở tận đâu, là thuyết-giáo ở một nơi sa-mạc nào, là có ý muốn như xây một cái lâu đài trên đồng cát. Tết đã đến ngày cải-lương chưa ? Tết có cải-lương được chăng? Tết có những cái gì là đáng cải-lương ? Mà muốn cải-lương tết, nên cải lương cách thế nào ? — Như ý ta, thì ta thiết-nghĩ sự cải-lương này còn chưa đến ngày, sự cải-lương này chưa mấy người chú ý đến, mà dù có thực muốn cải-lương đi nữa, cái kết-quả vị tất đã chắc rồi được thập phần hoàn hảo. Ai chẳng tin, cứ xem ngay sự cải-lương hương-chính ở nhiều làng nó xoay ra thế nào cũng đủ rõ. Và như ta đã nói : muốn cải-lương tết, nghĩa là chỉ cải-lương một cái sở ngày nên ăn tết mà thôi, tất phải trù-liệu cải lương cả cái cách làm ăn của dân ta đi trước. Cách làm ăn mà đổi khác lại thì cách ăn tết cũng tự nhiên theo đó mà thay đổi. Sự ăn tết chỉ là một tiểu-tiết đối với sự làm ăn thực là một đại-cương.

N. Ô. N.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 11 Février 1923

Hàn-lâm hội-tinh

Đệ nhất đảng :

MM. Rethoré, Toản.

Đệ nhị đảng :

MM. Butel, Gehrin, Le Boulanger, Marty, Rochelle, Vayrac, Violet, Hidoy-Thăng, Lê-tan-Sang, Naibinaise.

Bắc-đẩu bội tinh

M. Goy là chủ-nhiệm nhà Đông-pháp ngân hàng ở tỉnh-thành Quảng-đông được thưởng đệ ngũ hạng Bắc-đẩu bội tinh.

VỤ TUYÊN-BIỆN

Bordeaux ngày 12 Février 1923

Việc trú binh tại nước Đức

Quan Poincaré và quan Jaspar đã bà cáo cho nước Đức biết rằng vì chánh-phủ nước ấy không hề những mệnh lệnh kia khác cho các viên chức, và cứ gây nên những sự rối loạn, vậy hai chánh-phủ Pháp Bỉ cấm từ ngày 12 Février này không được đem những kim-khí cùng các sản vật khác ở các nước đó trú binh vào các miền trong nước Đức mà không có trả bình nữa.

Ở Dusseldorf có tin rằng vì các nhà quyền binh nước Pháp cấm không cho chở than ra ngoài hạt Rhur thì ba xưởng chế đồ đệ trong miền không có trả binh ở gần bọn Rhur đã phải nghỉ việc.

Thợ thuyền ở Worms và ở Grosgerau có tỏ thái-độ thân về việc chánh-phủ nước Đức bỉ các chuyến hỏa-xa của Đức đi không chạy được.

Ở Mayence vì người Đức gửi tiền cho bọn đình-công thì có 13 người phải bắt. Trong 13 người ấy có viên chức-nhiệm một nhà ngân-hàng. Số 200 triệu marks mới tích biên tại nhà ngân-hàng Trêves vốn là tiền dùng để trả lấp cho bọn đình-công.

Tại Mỹ-thuật hàn-lâm viện

Nhà hội họa Forain được trúng cử vào Mỹ thuật hàn-lâm viện. Nhà hội họa ấy có vẽ trong báo *Figaro* và báo *Echos de Paris* nhiều tranh có ý nhị đặc biệt. Trong bức chiến-tranh nhà ấy có giúp vào việc vẽ tranh để che phủ các đồ-án tiền binh.

Tại nội-đồng Bỉ thưởng

Báo *Le Temps* có nói : Các chương-trình về các phương sách trừng trị đã ấn-định xong từ hai hôm nay. Còn như cái vấn đề tiền tệ của bội đồng các nhà ngân-hàng Pháp Bỉ đương kê-cứu, hiện chưa quyết định ra làm sao, vì cái vấn-đề ấy cũng chưa có gì là khẩn cấp.

Việc nước Thổ nhĩ-kỳ

Báo *Petit Parisien* có đăng những lời của tướng quân Pellé. Tướng-quân có bảy tỏ mọi lẽ rằng nước Pháp vẫn tán thành cho nước bội-nghị Lausanne được thành công, như là nước Pháp ưng thuận lời nước Thổ xin bỏ các vấn-đề tài-chính và kinh-tế ra ngoài, để cho việc giao bàn dự-thảo hòa-nghị cho nước Thổ không thành ra bị một bức tối hậu thư vậy. Tướng-quân có khuyên những bộ trí-thức nước Thổ nên giữ gìn cho khỏi sinh ra cuộc chiến-tranh, vì nếu vậy thì thiệt nhất cho nước Thổ-nhĩ-kỳ.

Tại hội Vạn-quốc

Hội-đồng thanh giám quản bị quyết nghị sẽ giao bản hòa-nghị về việc trong hồ tương trợ của Sir Robert dự thảo cho hội-đồng Tư-vấn thường trực xem xét, hạn đến trước ngày 1er Mai này hội đồng lý sẽ phải trình bày cái ý-kiến của mình về bản dự thảo ấy. Hội Vạn-quốc lại gửi một bản cho các chánh phủ để hỏi ý-kiến nữa.

Việc xứ Syrie

Tuần-dương-hạm *Strasbourg* đã tới Beyrouth.

Tin Trung-hoa

Ngày 2 Février 1923

Hương-cảng đặc-điện

Các toán quân thứ nhất, thứ ba và thứ tư đều hợp tại Giang-môn để sửa soạn đuổi đánh Điền-quế-Quân. Tôn tổng-thống gia-nạp lời điện-tín của Hồng-triệu-Lâu và đã đáp phúc. Chu-chi-Trinh đã chiêm được Sebinh, Ly-nhất-Ngạc bỏ trốn. Dương-bi-Mẫn định tự nhiệm chức tỉnh trưởng. Quốc dân đảng viên đã phân nhiều trở về Thượng-hải. Quân Lưu-trấn-Hoàn đóng ở Thiệu-long, liên-kết với Điền-Quế-Bình.

Hộ-pháp nghị-viên

Hộ-pháp nghị-viên đã điện cho Tôn-trung-Sơn chúc mừng cái công-thảo-lộc, và xin thuận theo lời ông đã mà chỉnh-lý ở Quảng-châu, để làm cho trọn cái sự-nghiệp hộ pháp càng cái công thống nhất. Đồng-thời lại có tin rằng Lã-a-sâm ở Quảng đông đã triệu-tập hợp-pháp quốc hội.

Bắc-đại hiệu-trưởng

Lâm-trường-Dân mưu chức Bắc-đại-hiệu-trưởng nhưng Lê-nguyên-Hồng đã điện dụ cho các học sinh rằng sẽ lưu Sái-nguyên Bồi ở lại.

Giáo-dục tổng-trưởng

Bắc-đại học-hiệu toàn thể học-sinh viết thư cho Thạm-chính-viện không thuận Bành-đoãn-Dĩ làm giáo-dục tổng-trưởng. Bành xin từ chức, Lê-nguyên-Hồng không cho từ. Lại đồng thời bảy giờ Lê sai người tới Thượng hải lưu Sái-nguyên-Bồi ở lại. Hiện nay Bành, Sái thế bất lưỡng lập, chưa biết sau này kết quả thế nào.

Ngày 3 Février 1923

Hương-cảng đặc-điện

Lý-dịch-Tiên phái hai đội quân tới Thạch-long. Quân Lưu-trấn-Hoàn kháng cự với toán quân đệ nhị Hứa-sùng-Trí đã từ-giã Phúc-châu trở về Quảng-châu. Bắc-kinh chính-phủ đang Sầm-tây-Lâm làm Lương-quảng tuần-duyệt-sứ Ôn-thụ-Trác chưa các chiến-hạm đóng trong một giải sông từ Hoàng-phố đến Hoàng-bộ. Có tin đồn lên tổng tuồng đã về đến Sơn-đầu.

Ý-kiến Tôn-trung-Sơn

Tôn-trung-Sơn lực-chủ hòa-bình thống-nhất, chủ-trọng về hợp-pháp quốc-hội, vẫn chưa biểu thị trở về Quảng-đông.

Tin Lý-phúc-Lâm

Lý-phúc-Lâm đến Thượng-hải yết kiến Tông-trung-Sơn xin chỉ-bảo về việc cơ-yếu. rồi ngay chiều hôm ấy lại xuống tàu về Quảng-đông.

Thảo-tặc thành công

Nước Việt-nhân ở Thượng-hải nghe tin Trần-quỳnh-Minh bỏ trốn đều lấy làm mừng-rỡ, cùng nhau chúc mừng cái công thảo-tặc.

Tòa Nội-các Trương-thiệu-Tăng

Chúng-nghị-viện khai hội, Trương-thiệu-Tăng thuyết-minh các viên đề xin đầu phiếu, kết quả như sau này :

1. Ngoại-giao tổng-trưởng Thi triệu Cơ được 396 phiếu.
2. Nội-vụ tổng-trưởng Cao-lăng-Uất được 293 phiếu.
3. Tài-chính tổng-trưởng Lưu-ân-Nguyên được 491 phiếu.
4. Lục-quân tổng-trưởng Trương-anh-Hoa được 403 phiếu.
5. Hải-quân tổng-trưởng Lý-đình-Tân được 442 phiếu.
6. Tư-pháp tổng-trưởng Trịnh-Khắc được 365 phiếu.
7. Giáo-dục tổng-trưởng Bành-đoãn-Dĩ được 292 phiếu.
8. Nông-thương tổng-trưởng Lý-căn-Nguyên được 335 phiếu.
9. Giao-thông tổng-trưởng Ngô-dục-Lân được 403 phiếu.

Bài ca Âu-trí-viên

Theo lời Ngô-thì-Quyện nữ-sĩ thì cuộc thi bài ca Âu-trí-viên này cũng lần-lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lụt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc điểm-duyệt. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phần hạn kém trên dưới chi cả, mà còn coi phách nhiều tên, thì đánh số thứ-tự mà thôi.

LXIII

Vui thay trong tủ ấu nhi,
Ông nhan xanh bọc một khi chơi đùa
Ban tay dắt dìu nhởn nhơ,
Hoa viên một lũ trẻ thơ đua cười.
Nhớ ơn bảo-mẫu trông nuôi,
Đền xanh nên gắng đền bồi mai sau.
Ơn trên xếp đặt bấy lâu,
Mong cho con trẻ nâu châu nên người.
Lập trường Âu-trí các nơi,
Hội đồng tiến đức nay thời mở mang
Đỗ ân thức mặc sửa sang
Nuôi người dạy bảo giữ dàng vệ-sinh
Nhi-đồng một lũ hiền vinh,
Mẹ cha chẳng được an bình tỏ nay.
Mong sao trẻ được ngẫu nay,
Nhờ ơn dưỡng dục ngày nay mọi nhà.

LXIV

Hỡi ơi thanh-khí nam-nhi,
Đừng nên ngã trí, công tài lãm trai.
Cây già cành lại ba khai,
Ngày nay cấu bảo, ngày mai mong nhiều.
Mau mau lên bực giai-nhiên,
Những người giá-yến phẩn nhiều không đang.
Cha già, anh lại sắp tàn,
Không người giúp việc khó đàng sinh nhai.
Rằng ta kinh, sử dùi mài,
Vỏ thời viết xấu không tài đảm đang.
Nay xa, nay xai nhiều đàng,
Chim bay vì cánh, người sang vì tài.
Văn hay chữ tốt làm trai,
Rồi ra thọ hưởng chữ tài mà đi.
Trăm nghề đều phải có thì,
Đêm ngày học-tập có khi bằng vàng.
Làm cho mặt mũi rỡ ràng,
Nhờ ơn bảo-hộ lên đàng văn-minh.

Gia-đình giáo-dục đàm

(Lược dịch sách Tây)

(Tiếp theo)

Gia-đình giáo-dục, là một cái nền gây dựng cho trẻ con về sau vậy, nay xin lượm lặt những điều thiết-yếu để biểu mà làm thành một bài, tuy thường thường những việc không đáng chi lắm, song không lời nào là không; các thực kinh-nghiệm, cho nên ai đã muốn nói đến sự gia-đình giáo-dục, tất là chẳng nên bỏ qua mấy điều như sau này :

Hiện thời các trường học nuôi dạy, chỉ bắt ngoại trong ba điều : đức-dục, tri-dục, thể-dục, mà gia-đình giáo-dục hà lại không thể nở hay sao. Nay cũng xin chia ra mấy điều mà nói.

Đức-dục

Lời ngạn-ngữ có nói rằng : « thất-tuế đáo lão » nghĩa là đứa trẻ con đã lên bảy, phẩm-hạnh tâm-thuật thế nào, đến già cũng chẳng thay đổi mấy tí nữa, bởi vậy cho nên đức-dục mà dạy cho đứa nhi-đồng, lại thiết-yếu hơn kẻ đã thành nhân.

Điều thứ nhất : ngày thường cho việc trong gia-đình, mà thuộc về chu thân đức con trẻ mỗi bữa mai dậy sớm, rức mồm, rức mặt xong, ăn quần tế chỉnh, tất phải ra hầu thăm cha mẹ, hoặc kẻ trưởng-thượng như chú bác ông bà.

Điều thứ hai : hoặc ngày tiết nhật, hay ngày sinh-nhật của cha mẹ, cũng nên dạy cho con trẻ theo đòi anh em chị em làm lễ cho quen, để sau nó biết cách tôn tì thứ-tự vậy.

Điều thứ ba : phàm bữa ăn 'com, phải dạy con trẻ đợi cha mẹ, hay là kẻ trưởng-thượng ngồi trước đã, nhiên hậu cho phép mới được ngồi, khi cầm đũa cũng xem người lớn cầm trước mới dám cầm, gắp đồ ăn nên gắp các món trước mặt mình, chớ không được bỏ đũa gắp đồ, ăn xong để đôi đũa một bên cái chén ăn cơm, thong dong đứng dậy.

Điều thứ tư : trẻ con có đi chơi đâu, tất phải thưa trình với người lớn, có cho đi mới đám đi, nếu không cho thời không được thiện tiện mà đi, đâu đi về lại phải ra mắt cho cha mẹ biết.

Điều thứ năm đã phải lại chỗ nằm, hỏi han ăn uống, để tỏ bày chút tình yêu mến của mình.

Điều thứ sáu : phàm có khách đến chơi nhà, đứa trẻ con phải ra chào thưa phép lắc cho quen, không nên nhảy vọt đứa bỡn trước mặt khách lạ, không nên nhân khách nói chuyện trò cùng cha mẹ, mà đem điều quái gở với nhau trong đám chị em, đám nhiều câu chuyện của người lớn, là một sự thất lễ, nên cấm tuyệt mới được. Ấy là bọn lên bảy tuổi sắp xuống, như từ tám tuổi trở lên, thời phải lập pha nước, chăm thuốc, hầu bạ quan khách cho quen việc, để sau khôn lớn mà làm.

Điều thứ bảy : nên chọn sách vở chuyện xưa, sự tích có quan hiệu-đế, thời giảng cho con trẻ nghe, như chuyện Lục-tích gấu quít, và tích nhường lê, các sự tích có đạo đức đều nên đem ra làm mô-phạm cho trẻ con hết thảy, và như đồng loại muốn nghe câu chuyện đời xưa, cho nên để dùng những phép lẩy, mới để nhắc lẫn cái trí khôn lên, lại có hứng vị vui vẻ cho nó để nhớ, tăng-trưởng đạo-đức trong chỗ chẳng biết chẳng thấy, mà rất hiện-nghiệm về sau.

Mấy đoạn về trên này, tuy lời nói tựa hồ có vu hồi đôi chút, nhưng thành-hiền dạy người muốn nghìn lời nói, toàn không ra khỏi hai chữ hiếu-đễ, nay những đứa trẻ-con mong sao luyện tập cho được nên người thời phải từ khi chơi đùa, đã có ngọn một ý dạy về ở trong; những k-oản biết thảo, biết thuận, biết kính, biết nhường cho để hiểu như thế thì thật là quan-hệ lắm thay, mà cũng là bồ-tích lắm vậy, đương lúc thơ bé, khiến cho nhuần thấm phép lắc của cổ-nhân vào trong não-tủy, tương-lai thành nhân, không đến nỗi phạm thượng tác loạn, các nhà giáo dục, chớ khá xem thường bỏ qua thời hay lắm. Đó là thuật các phép đoàng chính, còn những điều phòng tệ, lại nói như sau này :

1. Phàm các trẻ con, hay đòi đồ vật, bất cứ là gì, hoặc nên cho thời cho, không nên cho thời không hạn khóc lóc rầy rà thế nào, nhất định cũng không cho, lại phải quở trách cho quen, chớ thấy khóc lóc rầy rà mà cho, rồi sau đứa trẻ con lấy sự ấy mà xách nhiễu mãi, nuôi thành một bệnh kiêu-ngạo cho con trẻ, cái tệ ấy chẳng phải nhỏ đâu.

2. Anh em chị em chúng nó, có điều không hòa với nhau, hoặc chửi mắng đánh lộn người khác, hoặc nói láo khoét, đều nên lập tức trừng trị, để răn dạy về khi khác, chớ nên để việc cho người lạnh, thời trẻ con không còn nhớ lại, mà biết sự tội của nó.

3. Phàm cho trẻ con đồ ăn vật chơi, như các thứ gì, bà mẹ phải lấy lòng công-bình, phân chia xẻn tẻn, ngon đỏ cho cân, chớ không nên để ý trẻ con tự ưa chọn, đầu cần tốt của xấu cũng phải chia cho đều nhau, đối em anh em-chúng nó khỏi sự tranh cạnh, mà sinh ra cái ác-cảm.

4. Trẻ con nên cho mặc vải bố, và cho ăn đồ thường, chớ cho hưởng dụng sang quí thái quá, ngày sau nuôi thành cái bệnh xa-hoa tệ quán.

5. « Cách tệ quán », thường-ngày cha mẹ, mỗi bữa cho trẻ con năm

mươi đồng tiền, mua đồ ăn điểm-tâm, nghĩa là tiền ăn quà, và mỗi năm ăm-lịch hôm « trừ tịch » là ngày ba mươi tháng chạp, cha mẹ hoặc bậc kể lớn, có cho tiền một vài nguyên [illegible] là thích-hợp, vậy thì vợ chồng phải cung kính nhau, mới là phải đạo. nếu vợ chồng biết cung kính nhân không những là phải đạo, mà đến người ta cũng phải suy tôn, tức như thay ! đáng ngán thay ! đáng kính hãi thay ! phương chi những người ở chính-huống đó, thì khỏ nào biết là nhường nào ?

« Toán tại thế-sự kim năng ngỗ »,

Vẽ nghỉ qui quốc. — Quan Cai trị Vinay, chánh tòa kiểm - duyệt Nam báo, về qui-quốc nghỉ, đã xuống Haiphong chuyến xe-lửa 1 giờ rưỡi chiều hôm nay để đáp tàu *Angkor*.

Cuộc đua xe đạp. — Trong tuần lễ trước, bản-quán đã báo tin rằng trường đua xe đạp ở đường Puginier sẽ lại mở cửa và cuộc đua thứ nhất định vào ngày chủ-nhật 18 Février

Nhà hát Tây. — Quan Thống-sứ vừa ký nghị định làm *mùng-đa* cho M. Desplin là chủ phường hát Tây 5000 đồng là số còn lại trong khoản trợ cấp 9000 đồng trích ở số dự toán Bảo-hộ năm 1923.

Do not copy or reproduce without permission. Contact us at contact@vietnamprofilms.com

6° Trẻ con đã biết đọc sách đặng. phàm những sách vô-ích, sách dâm-loạn, chớ nên cho xem, các trang tiểu-thuyết như thế nên đốt đi hết thảy, một việc tối quan-hệ, các người làm cha mẹ nên chú ý đến.

7° Đối với trẻ con chẳng nên dọa rất quở mắng luôn luôn, lại chẳng nên đánh đập lắm, vì hai điều ấy, là vạn bất đắc dĩ, mới dùng đến thôi, chớ nên đem dùng thường ngày, mà sau trẻ con xoi quen, không đoái đến thế là sẵn hỏ nữa. (*Còn nữa*)

Đạm Phương nữ sử Huế.

Tự do diễn đàn

Bàn về vợ chồng

Nhân-quần ta đời đời nối đõi đứng ở trên mặt địa-cầu này, là bởi lý-do sinh tồn, mà lý-do sinh-tồn ấy hẳ chẳng phải là ở cơ-sở vợ chồng mà ra sao ? Vợ chồng là một bậc thiết-yếu trong ngũ-luân, nên kinh Dịch lấy quẻ Kiền, Khôn làm đầu, mà kinh Thi lấy thiên Quan-thư làm trước ; sách Trung-dung có nói rằng : «Quân-tử chi đạo, tạo đoan hồ phu phụ », vậy thì vợ chồng há chẳng phải là một vấn-đề nên cần bàn ru ! phương chi ngày nay lại rất nên cần bàn lắm.

Vợ chồng chủ hòa-thuận. Trời có khi âm khí dương, âm dương hòa thời mưa mới nhuần xuống, đất có núi có nước, núi nước có chung-tú, thì khí mới dung kết ; người ta có vợ chồng, vợ chồng có hòa-thuận, thì trong nhà mới vui vẻ, và mới làm nổ công kia việc nọ, tục ngữ có nói rằng : « Thuận vợ thuận chồng, tát bể Đông cũng cạn » lời đó rất là chánh đáng, vợ chồng hay hòa thuận với nhau, không những mọi việc mọi hay, mà người ta cũng trông đó làm gương, tức như vua Văn-vương, bà Khương-hậu, hay hòa được thiên-hạ.

Vợ chồng chủ cung kính. — Mặt trời với mặt trăng đều là có công-dụng với đời như nhau cả, song chỉ khác là một đằng âm một đằng dương mà thôi, vợ chồng cũng thế, nên chi ngày nay mới phát-minh ra cái chủ-nghĩa « Nam nữ bình quyền » thực nghĩa, làm người vợ thì giữ lấy tiết, vậy thì làm chồng phải giữ lấy nghĩa, làm vợ phải giữ lấy tiết, mới là bết bản phận, nếu làm chồng hay giữ được nghĩa, làm vợ hay giữ được tiết, không những là mới bết bản phận, mà người ta cũng đời đời ngưỡng mộ, tức như ông Tống-Hoàng, bà Từ-nhị-Khanh đến nay danh tiếng còn thơm truyền sử sách.

Ngày nay những hồn hòa thuận, cung kính, tiết nghĩa lấy phẳng phắt ở đâu ? — Hình như đã bay lên ngọn Bạch-sơn, lẳng ra giòng Hắc-hải đó !

Gớm thay ! cõi đời một ngày một mở, mà nhân-luân một ngày một kém thế, khiến cho ai có chút tâm huyết với nhân-quần xã-hội, chẳng là chẳng sinh mối cảm-tình.

Vợ chồng ngày nay thế nào ? chồng cũng lấm người như người Ngô Khởi mà vợ cũng nhiều kẻ như vợ Mãi-Thần, chồng thì lấy quắc mắt làm hòa, vợ thì lấy nỏ mồm làm thuận, chồng thì cung vợ lấy cái roi, vợ thì cung chồng lấy câu chửi, chồng thì lấy bạc đen làm nghĩa, vợ thì lấy giáo dở làm tiết, chồng đánh bạc vợ đánh bài, chồng hai ba vợ, vợ hai ba chồng ; trong gia-đình thì diễn ra tấn bi-kịch, ly-kịch ; nói khó hết lời, bút khôn xiết chép.

Song phẩm nhiều cũng bởi không biết thờ vàng chọn đá, để đến nỗi mất cả lẫn châu, mà sinh ra « Chim khôn đậu nóc nhà quan, gái khôn tìm vợ gái ngoan làm chồng » đó là một câu châm-ngữ của tổ tiên ta lưu-truyền lại, ngày nay bình như đã rơi lâm một câu hát đùa của đám trẻ con chỗ lưu-hoạng mà thôi. Con gái thì lắm người chỉ lấy bóng dáng bề ngoài, xu hào nặng tài, ỷ là trình-độ kém chồng, còn như đức hạnh tài năng nhất thiết không cần, một mai kẻ ác-phụ kia có bạc đông dài, nguyệt hoa đầm đuối, xanh vỏ đỏ lòng, thấy bèn nọ bỏ bèn kia, rồi ra tham đó bỏ đăng, chơi lê quên lựu, chơi trăng quên đèn, dập liều vùi hoa, đìm gương nát ngọc, bấy giờ thì nào người phượng-cầu loan chung, nào người tiếc lục tham hồng là ai ? sống nhục chết thừa, luống những sầu ngậm khóc đứng

Con gái thì lắm người chỉ lấy chai lọ bỏ cánh, bỏ léo cái mồm, ỷ là tư-cách kén vợ, còn công, dung, ngôn, hạnh, hết thảy coi ngơ, một mai kẻ ác-phụ kia, công việc trễ nải, bài bất bê tha, lòng chim dạ cá, đứng núi này trông núi nọ, rồi ra tiền hết gạo không, thì anh ngoảnh lại mà trông lấy hòm,ương trăng tựa gió, trên bộc trong dâu, bấy giờ thì : trói vì tay đã nhũng chàm, đại rồi còn biết khôn làm sao đây, bỏ thương vương tội, luống những ngậm thở ngửi than. Bi-nhâu đây dẫu chưa từng gặp phải bước thế, song hẳng ngày mục-kích, mà đáng ghét thay ! đáng giận thay ! đáng tiếc thay ! đáng thương thay !

Thế nào !

Sử-Sam rằng : Tôi cũng không tin, Chị Vi hãy kể nốt đi đã. Lúc đó chúng tôi lại vừa nồng rượu, vừa chịu chuyện với nàng Vi-viên. Nàng Vi viên lại kể tiếp rằng :

Kim Phú cầm cái trâm đến nói với thân-phụ tôi, bấy giờ đã một giờ sáng. Thân-phụ tôi liền ra ngay phòng-ấn, hỏi rằng :

Có phải cái tôi bảo ấy không ?

Kim-Phú rằng : Bẩm cụ lớn không, nhưng cái này cũng để làm chứng. Liền đưa cái trâm để tộp ra mà rằng :

Đây chính là cái trâm để mất ở trong phòng Phi-Bảo, vừa đúng bề lỗ, lại vừa bẹp cả đầu của hàng.

Phụ-thân tôi ngẫm ngợi mà rằng :

Vẫn để hay thế, nhưng mà . . .

Kim-Phú rằng :

Xin cụ lớn cho rước mau, không thì nó trốn mất, nó trốn mất thì hỏng bét, vì bắt được nó thì tra sẽ ra ngành ngọn cái án này. Thân-phụ tôi ngẫm nghĩ mà rằng :

Ừ ! Ông nói cũng có lẽ. Liền đưa cho cái trát bắt Hữu-Tài. Ấy đấu đuôi của chuyện Hữu-Tài bị bắt là thế.

Tuy vậy, tra ra mấy lần, chẳng không có kết quả gì. Nói đến cái trâm Hữu-Tài nhất định là của mẹ đẻ lại, nói đến chuyện hai người con gái Phi-Bảo chết, Hữu-Tài đều chối không biết gì. Duy có điều lúc mẹ Hữu-Tài còn sống, thường hay đi lại với hai người con gái kia, là nhận có.

Thân-phụ tôi lấy làm ngờ vực, đến đêm bèn mười hai tháng fầy một mình ngồi trong phòng ấn, ngẫm nghĩa nghĩ mãi. Bỗng dưng đập bàn kêu lên rằng :

Thôi nhầm rồi. Cái fy mà không tìm ra thì cái án này thật không thể xét được.

Nói đến đấy, nàng Giáng-anh vội vàng nói :

Cái fy là cái gì ? chị nói cho tôi nghe.

Nàng Vi-viên rằng :

Em đừng nên nóng nảy làm gì, rồi tôi nói đến cả đấy.

Chúng tôi nghe chuyện vui quá, quên mất cả thời giờ, nàng Vi-viên móc đồng hồ xem, thì ra đã làm giờ mười lăm phút. Liền kể rằng :

Bấy giờ Thân-phụ tôi tay dùng Kim-phú đi trình-thám, nhưng sau xét ra cái án fy, đều là tâm-lực của mình thân-phụ tôi, tưởng cũng đỡ khổ tâm lắm vậy.

Lúc trước Thân-phụ tôi còn có một cái chứng cớ nữa, mà tôi chưa kịp kể để chị em nghe, là cái chứng xét ra trong khi thân-phụ tôi khám xác, Lúc Thân-phụ tôi khám xác người con gái, thấy trên cánh tay trái hai người, đều có vết máu, hình như lấy kim mà chích mấy ra. Những lại-lệ đi khám bấy giờ, không ai kịp lưu-tâm. Thân-phụ tôi sẽ rất một vuông khăn nhỏ ở trong tái ra, chùi vào chỗ máu chảy. Thì thấy trên « *khăn hoa thêm có vết máu đào* » Liền lưu ý đến ngay, cho rằng đó chính là một cái quang-tuyến con, đã giúp cho việc xét cái án âm-mưu fy. Nhưng nghĩ đi nghĩ lại, vẫn không biết là có gì. Kịp đến khi nghe Kim-phú đó được tin hai người con gái đi lại thân với mẹ Mễ-hữu-Tài, mới đoán ra rằng : Hai người con gái chắc có tình với Mễ-hữu-Tài, nên trước khi quyên sinh, chích máu để viết thư đưa cho tình-lang vậy. Ủ, trên bàn phòng hai người tự-tử, có bày nghiên-bút, thì lẽ hai người cũng có biết chữ chớ không sai.

Chúng tôi nghe lời, đều có ý cho là phải.

Nhưng Sử-sam lại nói :

Như thế cũng có lẽ lại nhầm.

Nàng Vi-viên lại nói :

Sau hỏi ra mới biết một ông có người bạn bị đau bệnh nặng, cậy ông xin phép giùm cho để ở nhà dưỡng bệnh, nhưng ông kia lại ngờ rằng không phải là đau, nên hẹn với quan bảo đem ông kia đi xét bệnh tại nhà thương. Vì thế mà sinh sự rồi lại đánh bẫy hãi mà bỏ công việc không ai làm coi, hai là sợ phải khai báo khám xét lôi thôi phiền phí, cho nên chỉ dọc đã đi chém cho kịp và không cho con cái nó đến gần. Chỉ vì có vậy mà tên chả cứt phải tinh nghỉ bị bắt đẩy buyện Phú-lộc đề xét.

Thân-phụ tôi nghĩ : Hữu-Tài đã là kẻ vô-tình đã là kẻ sợ tội, thì bức-thư tuyệt-mệnh của tình-nhân gửi đến, trong một hai ngày đó, cũng hẳy còn giữ chớ chưa vội hủy đi nào ! Thế nhưng Kim-phú tìm không ra, nên Thân-phụ tôi cho là cái án không bao giờ xét ra vậy. Sử-Sam nói :

Nếu thế, tôi xin bế bẹ lẽ này.

Nàng Vi-viên rằng :

Cố nhiên, nhưng thôi để tôi nói. Bấy giờ phụ-thân tôi liền gọi Kim-phú đến mà bảo :

Cái trâm để tóc đó, ông cho là để làm chứng sao ? Kim-phú vội vàng chưa kịp nghĩ mà thưa rằng :

Vâng, vậy cụ-lớn không cho là phải à ?

Thân-phụ tôi nói :

Phải, tôi cho là không đủ chứng cớ. Hai người con gái có tình với Hữu-Tài, điều fy cũng có đáng ngờ thật, song le, trước tôi đã nói : Nếu phải vì tình mà chết, thì quyết chí một người, chớ không bao giờ đến hai mạng, quá ra nữa chỉ đến hai người, người chết sau, người chết trước, chớ không khi nào đến hai người cùng thắt cổ trong một giờ. Vì rằng : Ái tình mà để đến sống chết cũng liều, thì cái ái-tình fy cũng đã là gần bỏ liệm. Thế nhưng « ái-tình

Do not copy or reproduce without permission. Contact us at contact@vietnamprofilms.com

cho được thì mới phá-án xong. Vì Thân-phụ tôi nghĩ : Hữu-Tài đã là kẻ vô-tình đã là kẻ sợ tội, thì bức-thư tuyệt-mệnh của tình-nhân gửi đến, trong một hai ngày đó, cũng hẳy còn giữ chớ chưa vội hủy đi nào ! Thế nhưng Kim-phú tìm không ra, nên Thân-phụ tôi cho là cái án không bao giờ xét ra vậy. Sử-Sam nói :

Nếu thế, tôi xin bế bẹ lẽ này.

Nàng Vi-viên rằng :

Cố nhiên, nhưng thôi để tôi nói. Bấy giờ phụ-thân tôi liền gọi Kim-phú đến mà bảo :

Cái trâm để tóc đó, ông cho là để làm chứng sao ? Kim-phú vội vàng chưa kịp nghĩ mà thưa rằng :

Vâng, vậy cụ-lớn không cho là phải à ?

Thân-phụ tôi nói :

Phải, tôi cho là không đủ chứng cớ. Hai người con gái có tình với Hữu-Tài, điều fy cũng có đáng ngờ thật, song le, trước tôi đã nói : Nếu phải vì tình mà chết, thì quyết chí một người, chớ không bao giờ đến hai mạng, quá ra nữa chỉ đến hai người cùng thắt cổ trong một giờ. Vì rằng : Ái tình mà để đến sống chết cũng liều, thì cái ái-tình fy cũng đã là gần bỏ liệm. Thế nhưng « ái-tình

Do not copy or reproduce without permission. Contact us at contact@vietnamprofilms.com

dục nhất ! » không có lẽ nào lại thấy tình-lang có một người yêu nữa, mà còn chịu liều chết với tình. Huống chi bức-thư tuyệt mệnh không thấy ở Hữu-Tài, thì điều đó lại không chắc lắm.

Chẳng những thế ! mẹ Hữu Tài chết mà Hữu-Tài về quê, Hữu-Tài về quê, mà hai người con gái thất cổ. Ba việc nối nhau như thế, ta cho là cái mình-chứng Hữu-Tài có can thiệp đến hai người con gái kia. Thế nhưng nghĩ kỹ ra, thì mẹ chết mà về làng để vay mượn bà con, đó là lẽ thường, chẳng qua ba việc xảy ra gần ngày, mà ta ngờ, chớ kỳ thực tưởng không có gì là can liên hết. Ta đoán như trước, thật là một việc giết trâu xâm bò vậy.

Còn như cái trâm để tóc mà *giống* hệt với cái trâm của nhà Phi-Bảo mất, cũng chưa để làm chứng chắc nào ! Một hiện đánh đó vàng bạc, thì kẻ bán biết bao nhiêu là trâm, mà trâm trong một hiện làm ra, thì giống nhau là lẽ tự nhiên làm. Ông không thấy những đồ trang-sức của con gái, nếu kiểu nào đã là thời-thượng, thì cần lắng nào cũng xô nhau mà làm như thế, vậy thì trong một cửa hàng bán trâm đó, cái này có ba lỗ, cái kia cũng có ba lỗ, thì có lạ gì ?

(Còn nữa)

Hàn Phi.

Do not copy or reproduce without permission. Contact us at contact@vietnamprofilms.com

Tại Vân-nam-phủ

Một cuộc điểm binh trọng thể

Sáng chủ nhật 11 Février, tại Vân-nam-phủ có một cuộc điểm binh rất trọng thể, quan Đô-đốc Đường-kế-Nghiêu thân hành ra điểm duyệt. Cuộc điểm binh fy có ước ba ngàn quân ở trong tỉnh đến dự.

Chính-phủ Vân-nam có mời tòa Lãnh-sự Pháp, các phái-viên đi khảo sát đường Hỏa-xa (phái-bộ Getten) cùng các quan đại-biểu các nước ở trong tỉnh đến dự.

Sở chớp ảnh của phả Toàn-quyền lên tới nơi từ chiều thứ sáu trước có đem máy ra chụp trong khi điểm binh của Vân-nam.

VIỆC HANOI

Số báo này có một tờ phụ trương có tranh vẽ

Giá bạc. — Kể từ ngày 13 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 8 f. 10

Tin tàu. — Tàu *Orenoque* tới Haiphong ngày 13 Février 1923, hồi 9 giờ sáng.

Tàu *Belle Isle* tới Hondan ngày 13 Février 1923, hồi 6 giờ sáng.

Tàu *Aray le Rideau* tới Haiphòng ngày 14 Février 1923, hồi 8 giờ sáng.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 13 Février* 1923 : 3 °/. 58.70 — 5 °/ 1915 1916 76.20 — 4 °/. 19.8 62.85 — 5 °/ 1920 89.90. — 6 °/. 1920 88.70

Ở Vân-nam về. — Baudoin phu-nhân đi du-lịch tại Vân-nam từ hai tuần lễ nay, đã trở về Hanoi chuyến xe-lửa 5 giờ chiều hôm qua.

Phái bộ của Nghị-viện đến Hanoi. — Các phái-viên của Nghị-viện Pháp đi đường bộ ở Hué ra, đến ngày 19 này thì ở Thakek khởi-hành ra Vinh. Quan docteur Le Roy des Barres chánh sở Y-chính Bắc-kỳ sẽ đi đón các ngài tại Vinh hoặc là Napé.

Quan nghị-viện Outrey có điện cùng quan Toàn-quyền hay rằng vì qui phu nhân yếu, phải nghỉ mấy ngày tại Dalat thì ngài không thể cùng với các phái-viên của Nghị viện ra Trung kỳ và Bắc-kỳ được. Song ở lại Nam-kỳ và Cao-mên độ một tháng rồi ngài cũng ra Bắc.

Tại phủ Thống-sứ. — Hiện ở phủ Thống-sứ đang soạn nghị-định về việc thuyên-chuyển các quan Công-sứ trong mấy tỉnh, là những tỉnh Hải-dương, Lạng-sơn, Thái-nguyên, Phúc-yên. Nghe đâu đại-lý Phúc-yên sẽ bãi đi, mà chỉ đặt một đại-lý thuộc ngay về tỉnh Vĩnh-yên chứ không thuộc thẳng về phủ Thống-sứ như trước nữa.

Nhân dịp thuyên-chuyển fy, quan Thống-sứ định làm một bữa tiệc mời các quan cai-trị đầu tỉnh.

HAY CHO XÃ-HỘI

Một phòng khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tơ Bi cơ man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 173, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ nhật ngày lễ nghỉ.

Hoàng thân Xiêm-la đi khảo-sát. — Hoàng-thân Kampengpet, thượng-thư bộ Giao-thông tại Xiêm-la đã định đi khảo-sát tại bán-đảo Đông-pháp, ngài ở Bangkok đi đường bộ, sẽ qua đường Thakhet và Vinh rồi ra Hanoi. Chủ ý hoàng-thân là để khảo sát về cách giao thông từ Xiêm-la đến Ai lao cho được tiện lợi.

Hoàng-thân có ý vi-hành, không muốn đón rước gì hết, song Chính-phủ Bảo-hộ cũng giúp mọi cách cho Hoàng-thân được để khảo-sát.

Quan bác-sĩ Lambert về quí-quốc. — Trong số báo ngày hôm qua đăng lầm là hôm nay quan bác-sĩ Lambert xuôi Haiphong để đáp tàu về qui-quốc. Điện chuyển xe lửa ngày mai là 14 Février hồi 1 giờ rưỡi ngài mới xuôi Haiphong.

CỜ ĐẶT MUỐN BÁN

Một khu đất tại bờ sông (Quai Clemenceau) ước độ 880 thước vuông, có cả xưởng bán hàng nữa.

Ai muốn mua xin hỏi tại số 8, phố hàng Bát cũ (Rue Vieilles des Tasses) Hanoi.

3533

Quân-công bội tinh. — Chiếu theo chỉ-dụ quan Giám-quốc ngày 29 Décembre 1922, các hàng binh lính là có lên sau này được thưởng Quân công bội tinh (médaille militaire).

MM. Vũ đăng-Kiên, đội khố đỏ về thứ nhất ; Ng-huy-Diệu, phó quản về khố đỏ thứ ba ; Lại-chăng-Mai, phó quản về khố đỏ thứ nhì ; Ng-văn-Vấn, cai khố đỏ về thứ nhì.

Phủ Toàn quyền. — M. Vayrac quan phó cai trị hạng nhất tại phủ Toàn-quyền nay bổ làm chánh tòa trưởng việc chính trị tại tòa Chính-trị và Liêm-phóng phủ Toàn-quyền.

HOTEL DES COLONIES

HANOI

Chủ nhà số 82, phố hàng Trống, nay đon một phòng riêng để tùy thích các qui-khách muốn dùng riêng hẳn ở đây cho biệt-lịch hay ngồi chung ở dang nhà cũ nay cũng thế.

Người làm trong Hotel biện nay đổi mới cả.

Giá bữa ăn như sau này !

Có rượu . . . 1 $ 20

Không . . . 0 90

3531

AI MUỐN SẮM TẾT

Đi đến đầu phố Trường-thi, nhà bán Hat-chai, Khung-ảnh, Hoa-sát, hoa sứ, hoa vải, ô dầm, đồ biếu tết, đồ bày buồng chơi thực đẹp ông PASSIGNAT chủ nhân LA PERLE, 11 et 13, Rue Borgnis-Desbordes Hanoi, nhân dịp tết đã chiếu ý người bản xứ buôn sang.

Lại có bán nhiều thứ đồ ha giá, riêng một phòng thu bộ chơn, 2 p.00 một thứ.

3523

Phòng Canh-nông. — Phòng Canh-nông đang lễ ngày 25 này họp hội-đồng, nhưng lại hoãn đến cuối tháng hay là đến tháng ba tây mới họp.

Yên-bay có dịch. — Ở Yên-bay đang có dịch, cho nên quan Bính đã ra lệnh cấm binh lính không được đi lại hai fy.

Xin trả lời ngay cho bản-quán. — Ngày hôm qua bản quán có tiếp được một bức thư và mandat ở Saigon gửi ra mua quyển « *Luận ngữ* » và quyển « *Cuộc-tang-thương* », mà không kỳ tên rõ và quên không để chỗ ở, thành ra không biết gởi sách vào đâu. Vậy xin ngài nào có bức thư fy thì mau mau trả lời cho bản-quán. Lại xin nhắc để các ngài nhớ từ lần sau có viết thư mua sách, nên kỳ tên rõ, và gởi cho

M. Bùi-xuân-Thành

Quản-lý Trung-Bắc-Tân-Văn ấn-quán

Hanoi

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN-NGỮ

Của ông cử Dương-bá-Trạc *dịch*

Giá mỗi quyển : 0 $ 20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là :

Monsieur Bùi-Xuân-Thành

63, Rue du Coton, Hanoi

Số 4

NỮ-TRINH-THÁM

TRUẤN-PHONG dịch thuật

Truyện mấy nhà nữ trinh-thám, khéo đem cái tâm tư tinh mật cái thủ-đoạn khôn ngoan, đổi dang thay hình, khinh thân mạo hiểm, mà khám phá được mấy cái kỳ án. Xem truyện này đã biết cái tài thám án trich tinh, bọn quần soa cũng không nhường gì các nhà đại trinh-thám xưa nay vậy. Cho hay gấm liền tu đào, vốn chia tình-anh trời đất ; càng nghĩ lòng lan tình huệ không bằng đám lược nam-nhi.

...Kim-Phú nghe tin nhà Phi-bảo mất trâm bà thứ trang-sức, liền thân đến hỏi ba thứ ấy hình dạng thế nào, chạm trỗ làm sao, và cả của cửa hàng nào đánh nữa, khi hỏi được liền biên ký lấy, kịp đến đấu bắt được cái trâm ở trong đấy, thì ra trâm có ba lỗ nhỏ, chính hợp với cái trâm mà Phú-thị đã mất trước kia. Thế là Hữu-Tài đã đáng tội, mà Kim-Phú thật là một tay đại trinh-thám rồi, mà chị Tuệ đoán thật đáng vậy. Tuệ-Chân nghe nói, liền hớp một hơi hết chén rượu mà rằng :

TRUNG BẮC TÂN VĂN

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM

國金貴南

BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Đi Long-châu. — Đến ngày 19

Hanoi – 76, Rue de la soie, 76 – Hanoi

CHÊ-TẠO : — Vàng, xuyến, hạt, nhẫn, giầy đeo cũng bỏ, giầy truyền, dầu gậy, cán ô, tuýt bạc, vỹ thuốc lá, hộp thuốc lá, vỏ điếm, v. v... bằng vàng đúng tuổi đảng sẵn và toàn bạc nữa. Có nhiều thợ khéo để làm hàng biếu các qui khách đặt lối-riêng.

NHẬN : — Vàng diệp Vinh thịnh-long, một đồ thực (đồ cổ mới), ngọc-thạch, giầy đeo thú-nga, giầy him-khánh giầy kim tiền, đồng-hồ quả quít vỏ bạc và vỏ kẽm, v. v.

Buôn bán chắc chắn, cốt lấy sự tin nhiệm làm gốc. 3643

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Quà tết của hiệu Bào-chế Montès

Nhân dịp tết Nguyên-đán gần đến ; Bản-hiệu định hiến các ngài chút quà có ích là HẠ GIÁ RƯỢU BỔ ĐÀO-MI-TỬU — TONIQUE TONKINOIS xuống mỗi chai 0$25 (hai hào rưỡi), chỉ tính có 2$00 (hai đồng) thôi !

Kể từ ngày 15 cho đến hết ngày 30 tháng chạp là thì hết hạn (du 31 Janvier au 15 Février 1923).

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Paul Bert, Hanoi.

Phát hỏa. — Ở trại cau vừa cháy mất mấy cái nhà lá. Thiệt hại nhiều, súc-vật bị chết thiêu cũng lắm, nhưng người không việc gì.

Cô dâu Khách nổ lông — Chú bỏng-lâu Khách là Phoune-Si trình Cảm rằng một ả dâu tuổi niên là Lý-Si 20 tuổi lấy mất các đồ tư-trang và áo quần giá đáng 500 đồng rồi trốn đi mất.

Phải chứng điên. — Một người đội cảnh-sát Annam tên là Long bị chứng điên, ngày 12 Février vừa rồi, hồi 9 giờ sáng, lên cơn, đánh đập những người gần mình, rồi đập mấy cái cửa kính hàng thợ bạc ở phố Cầu đất. Người nhà đưa thầy đội vào nhà thương.

VIỆT-TRÌ

Thuyền đắm — Một cái thuyền nan chở ba hòm rượu và một sọt hành tây của một biện Khách ở Việt-trì ra đi Hưng-hóa, lúc 9 giờ sáng mồng 10 tây đến bến Gót (trước nhà Thương-chánh ở Bạch-hạc trông ra) thì một hòm rượu ở trong thuyền xếp không vững đổ xuống nước, thuyền không được bằng nên đắm. Hai người lái đò đàn bà đều biết lội, còn đồ hàng không mất gì cả.

NAM-ĐỊNH

Quan Nguyên-soái đi kinh-lý — Hôm thứ năm vừa rồi, quan Nguyên-soái Petitdemange về kinh-lý đạo binh Nam-định, ngài ở Thanh hóa ra chuyến xe lửa thứ nhì. Nhà binh đón ngài trọng thể lắm.

Đến ngày thứ sáu 9 Février thời ngài lại về Hanoi.

Có quan Bố-ty Greffeuil, quan đại-tá Croll cùng các quan thiếu-tá ra ga tiễn chân ngài đông lắm.

Thuyền chuyển. — M. Ng-bá-Bình, thú y thì sai hạng năm thuyên đi Cao-bằng để cùng gia-quyến khởi-hành hôm thứ năm.

LỤC-NAM

Ý bảo tăng tiền tiêu tết. — Hôm 7 Février vừa rồi, bỗi 4 giờ chiều, có một người nhà quê đi làm mướn về qua, anh lính cơ coi chợ ra hỏi : có thẻ không ? Người nhà quê nói : bẩm thầy có thẻ. Xong anh lính cơ hỏi tên và quê quán rồi hỏi vặn mãi, thì bác nhà quê kia đều trả lời được cả. Anh lính tăng lý, lại hỏi luôn : đi làm gì về ? Anh nhà quê đáp : con đi làm lực-điền. Sau anh lính cơ không biết nói không vì lẽ gì, tay cầm cái roi cá vọt, liền vụt bác nhà quê mấy cái vào đầu, máu mê lênh láng. May sao bỗng giờ tôi đi chơi vừa về thấy bác nhà quê kia kêu : con lợy thầy, tôi chạy lại hỏi dẫn đuổi, thì anh lính cơ lảng đi nơi khác.

Sune lai cảo

VIỆC KINH-ĐÔ

Chai rượu cái dù đánh nhau ! — Hôm kia ở đường Mô-neo (Auteuil), vào khoảng năm giờ chiều, người ta trông thấy hai người đàn-ông đánh bậy nhau : Một ông ra đáng đi mua rượu để đánh chơi xuân ; còn một ông nữa ra bộ một ông Phán ; chẳng rõ có gì mà hai ông trước còn si-mê nhau, mãi sau đánh nhau, đánh cái dù chai rượu mà làm khi-giới, cho nên một ông phải thương ở đầu, một ông phải thương ở miệng, nghe cũng hơi nặng, máu mê chảy bộn bề.

Lắm người hành khách trông thấy sự ấy lấy làm ngạc nhiên mà nói rằng : Sao lạ ! hai ông phán này vẫn làm công nhau một sở sao lại nỡ làm thói bỏi mày mà chọi [illegible]

về sau cái ông đau bệnh cảm đã lành đến vỗ-tủy hai ông bạn hiền đã vì mình mà đánh nhau, thì mới được yên thỏa.

Quí khách đi qua. — Quan quyền Khâm-sứ Darroussin xứ Ai-lao đợi tàu *Porthos* về qui quốc nghỉ.

Đi đâm mất lạ thay ! — Ngày mồng 5 vừa rồi M. Tông-nam-Lý là chủ nhà máy gạo ở Hạ-lý cùng với con trai đi chiếc tàu *Baimun* về Quảng-đông, lúc gần đến Bắc-hải, chừng 8 giờ thì M. Lý vào phòng đi ngủ con trai tìm mãi không thấy đâu cả, không hay M. Lý đi đâu, chẳng có lẽ lại tự-tử, mà tự-tử vì cớ gì.

VIỆC TRUNG-KỲ

THỪA-THIÊN

Lên đồng Cá-ông. — Người ta nói rằng ở cửa Tư-hiền có người bỗng nhiên mà lên đồng ở trước nơi chỗ chôn xương thời cá-ông hôm no mà bản-quán đã đăng tin. — Lên đồng rồi xưng rằng : đây là một vị nhân ngư-thần ở dưới thủy-tộc vì đắc tội mà phải Hà-bá, Long-vương giết chết.

— Nguyên vì nhân-ngư-thần ấy làm chức tổng-quản cả 90 thớt cá-ông ở nơi hải phận nước Nam ta, trong lúc Hoàng-thượng ngự-giá như Tây thời Hà-bá, Long-vương sai đem 80 thớt đi theo ấng-hộ Ngự-giá, thế mà nhân ngư-thần lấy lại sai hết cả 90. Cho nên trong mấy lúc nay lắm chiếc ghe thuyền bị đắm mà không có sì cứu, vì thế mà đắc tội. Nghe đâu dân sự ở nơi ấy tin lời thần ngư lắm mà chẳng ai xét rằng ở nơi sông đào Tô-di-sĩ (canal de Suez) là rất hẹp chẳng dung được hai thớt cá-ông kèm hai bên chiếc tàu được đâu.

Ách giữa đàng. — Một tên phu làm cửi ở Hói-dừa đi giật tấm dưới khe. Chẳng may chết đắm, khi đã tìm vớt lên được, có thân nhân, làng xóm và cả người cai cửi là chủ nó cũng đều đến đủ mặt cả. Nghe đâu cái xác chết có bị một vài dấu thương trên trán và đầu, đoán là khi xỉa chân thì bị nước khe chảy mạnh tống xuống đụng đá mọc cho nên mới thành ra những vết ấy. Làng xóm vẫn biết như vậy, đòi con cháu tên chết ấy làm giấy nhận về chôn. Người chủ cửi thương tình có cho 5 p. và 5 tấm vải lại hai người thợ đến đóng hòm. Nhưng lại có ý muốn giữ không cho con cháu nó biết những vết thương ấy, vì một là ngại con cháu nó trông thấy như vậy mà đau lòng, hoặc là không phải việc mình mà dám ra cản trở, để không đi báo huyện khám, lại ép thân nhân tên chết đắm phải chôn gấp, cho nên phải bị phạt 40 p. còn tổng lý không báo khám mà thiện tự cho chôn cũng đều bị phạt cả.

Nhân-mạng chí trọng, huống chi là việc bất-đắc-kỳ-tử thời ta không có quyền chôn cất được, làm chi cũng phải báo quan khám đã, rồi mới được chôn.

Xem như tên chủ cửi kia thiệt là vô tội mà cũng bỏ nén có tội, khác nào ách giữa đàng mang vào cổ, chẳng những phạt 40 p. mà thôi, lại còn bị giam chấp khai báo lôi thôi hao nữa.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

3048 GIÁM-THỊNH kính cáo.

ĐỨC-LONG

56 nhà 90, phố Mã-mây Hanoi (Tonkin)

Hiệu tôi có bán đủ các thứ bao, bao gai, bao cói, đay, gai tây, dây đay la, cùng các thứ dầu la, các thứ hạt làm dầu, các thứ khô dầu để nuôi súc vật và bón cây, bón ruộng, cùng là đủ các đồ sắt làm xe và cuốc, xẻng, búa, rìu và các thứ sơn-tây, các thứ đanh, vân vân.

Xin qui khách chiếu cố cho, hiệu tôi xin tính giá phải chăng không đám ăn lời nhiều.

ĐỨC-LONG-HIỆU
cẩn bạch.

謂祝新禧之年亥癸

(MỘT CÂU CHÚC TẾT RẤT MỚI)

Thọ, thang, phú, quí đủ rồi,
Nay tăng đồng-đức giống nòi nhà ta.
Trai như Hoàng-phủ Thiên-hoa,
Trước là tỏ nước, sau là lợi dân.
Gái thì như Mạnh-lệ-Quân,
Tiết-trinh một dạ, kinh-luân gồm tài.
Tao-sinh-duyên (1) thử đọc chơi,
Trung-hiếu-tiết-nghĩa lắm bài học hay.
Năm mới tấy mọi. 3505

Còn rẻ hơn đi xe ngựa nhiều !

Hương Na-Sơn-Na-cham Cao-bằng hàng ngày giờ ngọ nào cũng có ô-tô chở khách và hàng hóa đi Na-cham đến Cao-bằng cứ đúng 8 giờ sáng những ngày chẵn (tính theo ngày tây) Ở Cao-bằng về Na-cham đúng 8 giờ sáng những ngày lẻ (ngày 31 nghỉ).
7 giờ chiều đã về đến Na-cham thừa kịp đáp xe lửa về Lang-sơn.
Giá tiền cước ô-tô vận-hành từ Na-cham đi Thất-khê có 1 đồng bạc !
Thất-khê đi Hòng-khê 1 đồng !
Đồng-khê đi Cao-bằng 4 đồng !
Đi xuất từ Na-cham đến Cao-bằng 6 đồng. Hàng hóa chở bằng ô-tô tính cứ năm xu một cân. Ấy đi xuất từ Na-cham đến tận Cao-bằng chỉ bằng xe bò có hai xu rưỡi. Thất-khê Hòng khê gần hơn, rẻ hơn.
Qui khách nếu đi 5-10, chở hàng bằng ô-tô hoặc bằng xe bò thì chẳng còn đâu rẻ hoa chóng hơn là.

Ngô-tiến-Cảnh ở Na-cham, hay là Ngô-tiến-Cảnh công-ty ở Cao-bằng.

Giá cước đã rẻ là thế mà công-ty lại có tuần những xe ô-tô mới nguyên, xe to rộng rãi mỗi xe sau bánh cao-su bám hơi đi đường rừng vừa êm vừa mau mà chẳng còn nghỉ ngại hỏng máy ở giữa đường.

NGÔ-TIẾN-CẢNH et Cie

Transits, transports automobiles et charrettes entre Na-cham, Thất-khê, Hong-khê, Cao-bằng et Nguyên-bình et Vice-versa.

3533

SÁCH LUẬT MỚI

Quan phó Bình-lương, *A. Dejean de la Bâtie*, giáo-sư trường Cao-đẳng Đông-Pháp, mới soạn một bộ luật mới sau này :

1° QUỐC TẾ CÔNG PHÁP (Droit international public) giá. 8$00
2° QUỐC TẾ TƯ PHÁP (Droit international privé) giá. 8$00
3° HÀNG HẢI PHÁP LỆ (Droit maritime) giá. . . . 8$00
4° THƯƠNG LUẬT HỌC (Droit commercial) giá. . . . 4$00

Mấy bộ sách luật này, bản-quán đã giới thiệu ở số báo ngày 25 Septembre trước.

BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Xảy ra nhiều, vậy phải cẩn-thận lắm lắm mới được. Thực thế, chẳng nói thì ai nấy cũng biết rằng bệnh ho thường mà không chữa cho cẩn-thận, thì nguy-hiểm thế nào. Cái bệnh ho-lao xảy ra ở xứ này nhiều, mà rất là nguy-hiểm, nằm nao cũng làm hại biết bao vạn con người, ấy nó vẫn rình luôn ta đấy. Muốn tránh khỏi bệnh ấy, thì phải làm sao cho phổi được mạnh khỏe. Mà muốn làm cho phổi mạnh khỏe một cách tiện diệu hơn cả là dùng thứ thuốc :

Cachets du Docteur NOFAL
(0$95) một hộp

Thuốc ấy mỗi ngày dùng hai cachets, trước mỗi bữa cơm uống một cachet, thì thấy kiến hiệu lạ lùng.

Nếu phòi mình không được khỏe, không chịu được ẩm được lạnh, thì nên dùng ngay thứ thuốc :

Le Sirop Nofal au Thiocol

Thì không can lo gì nữa.

Thuốc ấy nhiều ông lang đã dùng thì chữa được nhiều người khỏi lắm. Giá thuốc ấy là 0$90. Hai thứ thuốc trên đây đều có bán tại nhà M. CHASSAIGNE bào chế phố Paul Bert, số nhà 59, ngay cửa Godin, có bán, và đến đấy mua hoa-hạn điều gì về thuốc ấy cũng được. 2057

Cuộc thi vẽ kiểu nhà Hội quán

Hội Bắc kỳ Công Thương Đồng Nghiệp (chi hội Haiphong) định treo giải về kiểu nhà hội-quán.

Giải nhất . . . . . 50p.
Giải nhì. . . . . 20p.

Các nhà danh họa ai có lòng hảo-tâm muốn vẽ giùm hội xin mời đến :

HAIPHONG : *ông thư-ký Nguyễn-Đức Hân số 80 phố Cầu đất,*
HANOI : *ông hội trưởng Hội Chánh Ng hay Hợi Grands Magasins Réunis Hanoi.*
NAM-ĐỊNH : *ông phó Hội-trưởng Trần-hữu Phương, Thư-ký Nhà máy rượu.*
HONGAY : *ông Hội-trưởng Nguyễn công Trực. Thư-ký số Than.*
VIỆTTRÌ : *ông Hội-trưởng Nguyễn-thế-Long, Cie Tannan,*
ĐÔNG-TRIỀU : *ông Hội trưởng Võ bá-Lượng sở mỏ Than.*
THANH-HÓA : *ông Hội-trưởng Trần-thiện-Kế, sở Rượu,*
LAO KAY : *ông Ủy-viên Nguyễn-văn-Khôi, chef gare Lahati,*
HẢI DƯƠNG : *ông Ủy-viên Tạ đình-Thận, Nhà máy Rượu,*
NGHỆ-AN : *ông Ủy viên Đào đình-Phong, hiệu Đào Phong-Đường,*
TOURANE : *ông Ủy-viên Ưng-Hợ, sở Picard et Cie,*
SAIGON : *ông Ủy-viên Ng văn-Thượng, Chủ-nhiệm Nam-kỳ kinh-tế báo.*
LỘC-NINH : *ông Ủy-viên Trần-khắc-Cân, Đồn-điền Cao-su.*

Để xem kiểu đất và ý-kiến của hội đã tạm phác. Hạn trong hai tháng cho đến ngày 15 Mars 1923 là cùng. Ai vẽ xong xin gửi thẳng về chi hội Haiphong. Ngày chấm kiểu sẽ định sau, và sẽ đăng báo.

Công-Thương Đồng-Nghiệp hội
(Chi Haiphong)
3521

Đồng-hồ tròn báo thức máy Đức

Một chuông . . . . . 2$80
Hai chuông 3.00

Bút máy Couklin

N° 2. . . . . 6$00
N° 4. . . . . 7.50

Xin các qui-khách chiếu-cố mau mau kẻo hết.

Bán tại : TONG-YUNE-TAI, 49, Phố hàng Ngang, Hanoi, 2049

SỞ CẦU NHƯ Ý

Tối chủ-nhật 18 Février 1923
TOÀN GIA KIÊM NGŨ-PHÚC

Tối thứ hai 19 Février 1923
VẠN SỰ THẮNG Ý

Tối thứ ba 20 Février 1923
TIÊN TỪ PHÙNG TIÊN

Tối thứ tư 21 Février 1923
ÂM ĐỨC CẦM THIÊN

Tối thứ năm 22 Février 1923
MÃN ĐƯỜNG CÁT KHÁNH

Tối thứ sáu 23 Février 1923
LONG, HỔ TRANH CÂU

Tối thứ bảy 24 Février 1923
ĐẾ - THÍCH HIỀN LINH
(Hồn Trương-ba da hàng thịt)

Dịp tết nguyên đán bản-hội chọn những tích đã cổ hí, nộ, ai, lạc, phú, qui, thọ, khang, để hát từ mồng 2 cho đến mồng 9 An-nam. Những tích này khai diễn thật là vui thú, đào kép cốt thật đích đáng ; trước là chúc mừng các qui khách trong cuộc tân-niên, sau nữa mua vui cho bản-hội ngày một thịnh đạt. Mới các qui khách đến xem bình phẩm cho.

THÉATRE MUNICIPAL

Rạp hát Tây lớn

Direction : Monsieur Maurice DUPUIS
Régisseur Général : Louis Dograngе
Secrétaire Caissier : Michel Dinh

Còn khai diễn 4 tối nữa mà thôi

Thứ ba 13 Février 1923
LA PRINCESSE JOUJOU
Đại-nhạc kịch chia làm 3 hồi

Thứ năm 15 Février 1923
AU BÉNÉFICE DE MADAME RITA LOYS
LE PETIT DUC
Đại nhạc kịch rất hay nhất trong vụ hát

Thứ bảy 17 Février 1923
TIRE AU FLANC
Khôi hài vỡ bụng ! Vui lắm

Tối cuối cùng từ giã Bắc-kỳ là chủ-nhật 18 Février 1923
MISS HEYLETTE
Đại ảm nhạc kịch — rất vui !

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có đăng cao-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đặt được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho về xin các ngài từ nay để có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

• Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. •

Nay kính,
ED. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

TRUNG BẮC TÂN VĂN

Dịp tết ta tới nơi này •
NÊN ĐẾN •

SẮP MỞ

Chữa bệnh đau ngực và các bệnh yếu sức bằng dầu gan cá thu-viên

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (74) Đặt Mua Kinh Cầu Miễn Phí Kho Sách Tại Nhà

Quý-khách mua hàng, ngài nào cắt mảnh cáo-bạch này mang lại, bản-hiệu xin tính giảm giá 5 phần. 3619

PACHOD Frères & Cie LYON

GIỜ VỀ GIÀ

thì thường hay nóng đầu, thc hơi chóng mặt, luôn luôn, đau thân đi táo, hay mệt và khó chịu trong người. Lúc bấy giờ thì những chung tu máu lại càng nay có Khí ấy nên nống thuốc điều hòa mà các tương-g ai cũng cho là công-hiệu. Thuốc ấy là :

Dépuratif Richelet

rất công-hiệu trong những bệnh đã kể ra trên này. Dung nó thì kinh-nguyệt điều hòa, không lam đau đớn gì cả. Thuốc nầy lại rất hiệu trong những bệnh sau nầy : đau xương, tụ máu ở các huyết-quản và các lậu-bệnh người đa như là hắc-lào, mụn con các nết mẩn, ván vân. Thuốc nầy bán ở các hàng tạp-hợp to và các hàng thuốc vật.

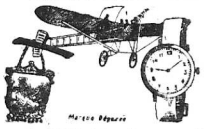
Bao giờ cũng công hiệu

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八廿牌門街行內 京東

Chúng tôi có lời kính trình các qui-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiêu khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thức, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trâu châu, hổ phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thú thức rất qui, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Viễn-Đông dùng quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, tử bình bằng sứ vân vân.

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thêm thêm được giảm ba ấy thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA

2032 *Bijoutier. n° 28 Rue des Paniers,Hanoi.*

泰 NAM-THÁI 南

26, Quai Clémenceau, 26

(Tức là phố Bờ-sông, số nhà 26)

HANOI

Hiệu tôi có bán gỗ lim cây, gỗ phiến, gỗ gụ, gỗ tạp và các thứ xẻ sẵn thành-khi, có cả bán ghế làm sẵn bàn và có gạch xây tường. Hàng tốt, giá xin tính phải.

NAM THÁI

2021 *Kính-cáo.*

SPORTSMEN!!

Vous trouverez les

RAQUETTES EXTRA SAIDA

BALLES TENNIS BUSSEY

et accessoires

Chez Societe QUANG-HUNG-LONG,

N° 79 Rue des Paniers Hanoi

2014

Trước khi ăn cơm sáng và cơm chiều mỗi bận dùng 2 viên là đủ, chỉ tiêu với ngụm nước chè hay nước lã cũng được.

Giá mỗi chai chỉ có (0$ 90) chín hào, mà dùng lại được những 12 ngày.

Những ngài nào ở xa nhà ga mà phải chịu nhiều tiền phí tổn cho các phu trạm đem nhận hàng, như thế thì thực là dắt cho các ngài quá, vậy chúng tôi tưởng các ngài nên chờ có dịp nào đi Hanoi thì đem nhờ mua hàng hoặc nhờ người quen gửi cho thì hơn.

Hàng thì đem nhờ mua hàng hoặc nhờ người quen gửi cho thì hơn.

MONTES có bán đầu cả hàng đựng chai và hàng dầu cả viên.

Dầu cả của bản-hiệu thực trong sạch mà mẫu nước trông thực là đẹp, giá bán chỉ có một đồng bảy hào rưỡi (1$ 75) một chai lít, chín hào (0$ 90) một chai nửa lít mà thôi

Nay kính

PHARMACIE MONTES, 54, Rue Paul-Bert, Hanoi

CỬA HÀNG

GUIONEAUD FRERES

BORDEAUX HANOI HAIPHONG

Rượu vang — Rượu mùi — Đồ hộp thực phẩm để thết

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-tha — Hiệu mới ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bà cáo cùng hàng bằn-quốc biết rằng : nhân dịp tết ANNAM bản hiệu có sang nhiều thứ rượu vang ngon thực là rất tốt, rượu vang quí thượng hạng, rượu sâm-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quí, cùng kẹo chocolat nội một lạm bảo các thứ quế bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã hạ hơn nên bản hàng đến mua chẳng bao nhiêu. Mà bản hiệu đành chịu thì thường để hiệu bán lẻ thực hiệu ra.

Nay kính-bẩm, ra lòng quí đến mua cho xin xem xem nơi chân quê cho hay !...

30?

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thực sạch mát, mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, tìm ra nhất là sản quàng sắc xương hai chậm sem khoái, thêm lắm ăn tai, thối tai. Các những lở ngứa ngoài da, hai đàng khặt cả, lụ nhức giá 0$ 80. lọ nhỏ giá 0$ 10, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bảo thập bổng, đều là bản-hiệu một tinh nhà ra cả, mà kỳ Hội-chợ Hanoi vừa rồi bản được các thuốc kỳ rất nhiều, sau hàng tạp-hóa và các hàng bào chế các tỉnh biếu đi nhiều nơi mua buốc cả bảo lá. Các nơi đã bán-định có bán hộ như sau nầy : hiệu *Bắc-Bình-Tự*, 136, phố Hàng Bông. Sẽ bán bảo lẻ, 63, phố bán Hàng. hiệu *Sinh-Hóa Đường* 83, hàng Bông, nhà in *Đông-kinh Ấn-quan* 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp ấn-quan*, 48, phố Hà Hoàn-kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viễn* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp-hưng*, hiệu *Hạnh-Hoa-Đường* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân-chuyên* bán, 13 hàng Bạc, hiệu *Vạn Xuân Đường* ở 12 hàng Trống, hiệu *Thanh-Lợi*, 11, phố Cửa nhà tắc hiệu *Gia Long*, 18, ở 3 Tiên tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi Viễn*, 69, hàng Bồ, hiệu *Quảng-Lợi* 12 và hiệu *Bắc Hợp*, 27, phố Chợ nhỏ cũ, hiệu *Vĩnh Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Trung-y Bách-Thọ* Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 chợ Đồng Xuân, hiệu *Hạnh-Phúc Đường* 81, và hiệu *Hưng-Thương* 53 Phúc-kiến, Hasel, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 21 phố Khách Hải-phòng, hiệu *Hoa-Sinh-Đường* 105 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Tích* 38, hàng Sàng Nam-Định, hiệu *Vạn-An* phố Tân-tứ-lại tỉnh Yên bay hiệu *Đức-Hưng* phố Việt-lợi tỉnh Yên-Lập, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Bông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán lẻ bốn Phủ-yên, hiệu *Tuyên-Thị*, số may áo tỉnh Vân-nam, hiệu *Sa-Cheong* 41 Wing lee Hong kong. Các nơi kể trên có bán bộ có thuốc thấy xoa người và các thuốc cần dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Bản-hiệu VẠN XUÂN-ĐƯỜNG

55 2/1, phố Tiên-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)

Chủ hành

Nhân dịp tết Nguyên đán An-nam này

TRONG VÒNG CẢ THÁNG FÉVRIER

Các ngài nên nhớ cho rằng

Hiện nay tại Hiệu Bảo-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (trước cửa hiệu Gó đa trong sang)

đã bắt đầu tặng các qui khách đi mua hàng từ 2$00 trở lên mà trả tiền ngay :

Hoặc 1 lọ EAU DE COLOGNE thường thường hạng

Hoặc 1 chai VIN TONIQUE RECONSTITUANT số 33,500

NGÀY NAO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG TIÊN-LÃNG VỀ HUẾ

Ở TIÊN-LÃNG có CHỢ BIỂU

Ở Qua TIÊN-LÃNG chạy hết 2 giờ rưỡi sang sau chuyến xe tiên tàu nhất ở Bến-thủy về ở Vinh ra.

Ở CHỢ BIỂU Phố-qui đi hết 1 giờ chiều đến ga Yên-lý vừa kịp chuyến xe tiên về Vinh và Sài-cầy.

Auto-Postale

ĐƯỜNG VINH VỀ HUẾ

Ở VINH đi hết 4 giờ sáng đến Đông-hà vừa kịp chuyến xe tiên vào Huế.

Ở ĐÔNG HÀ ra hết 8 giờ sáng sau khi chuyến xe tiên thứ nhất ở Huế ra.

Công-Ty chúng tôi xin trình qui-khách biết rằng : kể từ mồng năm tháng giêng tây nầy, ngày nào chúng tôi cũng có xe chạy chở thơ và hành-khách ở ga Yên Lý về Phủ-Qui và Phủ-Qui ra ga Yên-Lý. — Ở Phủ-Qui có 3 phiên chợ Hữu buôn bán rất lắm các qui-khách buôn bán ở đây đi lại có hàng-hóa gì xin cứ giao cho bản-ty chở tính giá phải chăng.

Các qui-khách đi lại đường Vinh-Đông-Hà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên cứ ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm lẫy, xin liệt qui khách đánh giây thép trước cho bản ty. Hễ khi bản ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ-Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Ly gare ; mà đường Vinh-Đông-Hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare. 2012

số 70

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ nầy cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra, Soạn theo lối diễn-tả, nay xin dịch thành văn xuôi để hiết các độc-giả)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Tần-sĩ-thăng phu-nhân nói :

— Nàng chẳng biết nghĩ thế nào cả. Nàng chỉ nói rằng đã đem thân vào nhà họ Tần thì sống chết cũng chỉ nhờ họ Tần chủ-trương cho mà thôi.

Tần-sĩ-thăng nghe nói, nét mặt hớn-hở mà bỏi lại rằng :

— Phu-nhân ơi ! thật nàng *Hạng-ngọc-thanh* nói thế phải không ?

Tần-sĩ-thăng phu-nhân nói :

— Khi nào tôi lại nói dối. Chẳng hay phu-quân nghĩ thế nào ?

Tần-sĩ-thăng cười mà đáp rằng :

— Phu-nhân ơi ! Nàng *Hạng-ngọc-thanh* đã nói như thế, việc nầy thì lòng phu-nhân. Nếu phu-nhân rộng lượng hải-hà thì cho nàng làm thiếp, người ngoài chẳng mấy kẻ đã biển đâu đuôi. Nàng cùng phu-nhân xưa nay vẫn ý hợp tâm đầu, dầu có xem hợp một nhà, chắc cũng không điều kia tiếng nọ. Vả lại *Hàng quốc-cữu* thường nói muốn tặng nàng cho tôi, sau nầy quốc-cữu về đây, tất cũng lấy việc nầy làm vui lòng vậy. Có như thế thì một là nhà ta đây tránh khỏi tai-vạ ; hai là nàng cũng được chỗ nương thân ; ba là phu-nhân vẫn định nẹp hiền tình đã lâu, thế thì nay vẫn cửa nhà, lại còn phải tìm đâu hơn nữa. Một việc nầy có thể trọn-vẹn được cả ba điều ấy, nhưng nên chăng thế nào, còn quyền ở trong tay phu-nhân.

Nói xong liền ghé ngồi ở bên cạnh phu-nhân mà tỏ tình tuyên-ái. *Tần-sĩ-thăng* phu-nhân nghe nói, trong lòng tức-giận, nhưng vẫn giả cách tươi cười, rồi lầm-nhầm gật đầu mà rằng :

— Nếu vậy hay là phu-quân hợp ý tôi lắm. Tôi cũng nàng *Hạng-ngọc-thanh*, chị em vẫn chung nhau tương-đắc, khi nào lại còn ghen tuông. Tôi chỉ lo nàng mà bỏ đi thì thật buồn cho tôi quá. nay phu-quân nghĩ như vậy, lòng tôi bao xiết mừng vui. Âu là để tôi bảo nàng *Hạng-ngọc-thanh* sửa-soạn sắp làm tân-nhân. Mà còn cái phòng phía tây kia, tôi sẽ truyền cho người nhà quét dọn để làm nơi hoa-chúc.

Tần-sĩ-thăng nghe nói, liền chắp tay đứng dậy vái mà thưa rằng :

— Ba tạ cái lượng hải-hà của phu-nhân, thật không bao giờ tôi dám quên ơn.

Tần-sĩ-thăng phu-nhân nín lặng chẳng nói câu gì, chỉ tủm-tỉm cười. *Tần-sĩ thăng* không biết là giả, suốt đêm hôm ấy, chỉ nằm-nì mà kể-lể tâm-tình. Sáng hôm sau, *Tần-sĩ-thăng* phu-nhân dậy sớm, chưa kịp chải-chuốt thì *Tần-sĩ-thăng* lại giục đến việc ấy.

Tần-sĩ-thăng phu-nhân nói :

— Phu-quân chớ nóng-nảy. Nàng đã ở trong nhà mình thì lo gì chẳng nên việc. Bây giờ phu-quân hãy chọn xem hôm nào tốt ngày.

Tần-sĩ-thăng cười mà rằng :

— Phu-nhân nói chí phải ! ta hãy chọn ngày trước rồi sau sẽ thỉnh mối-nhân.

Nói xong, gọi nữ-tì lấy quyển lịch ra xem. Xem xong, lại nói :

— Ngày 27 tháng 3 này là ngày thượng-cát, ngũ hôn-nhân giá-thú thành ra chỉ trong vài ba ngày nữa mà thôi.

Tần-sĩ-thăng phu-nhân cười mà rằng :

— Chóng thế thì thật lợi cho phu-quân.

Tần-sĩ-thăng cũng cười mà đáp lại rằng :

Phu-nhân chớ ngăn-trở việc này tôi xin quì gối xuống mà lạy phu-nhân vậy.

Tần-sĩ-thăng phu-nhân đỡ dậy rồi cười mà bảo rằng :

— Nếu vậy thì phu-quân ngồi trong phòng này, để tôi sang nói chuyện với nàng. Đợi tôi về đây, bấy giờ phu-quân hãy đi, phu-quân chớ theo sang làm chi cho thêm phiền.

Tần-sĩ-thăng nói :

— Vâng ! tôi xin ngồi đây !

Tần-sĩ thăng phu-nhân lại sẽ dặn hai con nữ-tỳ phải chực luôn tại trong phòng, không được đi đâu, rồi thẳng thỉnh đi sang tây-lâu để chúng nàng *Hạng-ngọc-thanh* nói chuyện.

Nàng *Hạng ngọc-thanh* đương dệy chão, rồi nói :

— Phu-nhân ơi ! chẳng hay quan *Tần* học-sĩ dạy thế nào ?

Tần-sĩ-thăng phu-nhân xua tay bảo nói nhỏ chứ, rồi ngồi xuống ghế, có ý buồn rầu mà rằng :

— Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ơi ! Cái chữ-ý của nàng, có lẽ không thể chậm được. Cứ theo như kế nàng nghĩ thì giữ được trong sạch danh-giá, nhưng nàng đi chuyển nầy, khó lòng cho được sinh-toàn. Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ơi ! tôi nỡ lòng nào mà để nàng tự-nhiên vô-cớ phải dẫn thân đến chỗ chết. Tôi không ngờ rằng phu-quân tôi lại bất-nghĩa đến như thế ! . . .

Tần-sĩ thăng phu-nhân nói đến sự thương-tâm ấy, hai hàng nước mắt, lại lã-chã tuôn rơi. Nàng *Hạng-ngọc-thanh* nghe nói, liền qui xuống đất, rồi lại nức-nở khóc mà thưa rằng :

— Phu-nhân ơi ! xin phu-nhân đừng nghĩ chi đến tôi nữa ! tôi đội cái ơn sâu của phu-nhân, vẫn tưởng có ngày báo đáp, ai ngờ hai chữ « Bọc-mệnh » cứ khư-khư buộc mãi lấy người bồng-nhan. Tôi đi chuyến nầy, vị-tất đã còn được trùng-phùng, vậy phu-nhân nên giữ ngọc gìn vàng, tôi xin chúc cho phu-nhân chóng sinh qui-tử.

Tần-sĩ thăng phu-nhân khóc mà bảo rằng :

— Phu-quân tôi lòng lang dạ thú đã lâu, tôi nói ra càng thêm hổ thẹn. Tôi để nàng đi nàng thế nầy, dẫu là vì nàng, cũng thực cũng là vì nhà tôi đó. Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ơi ! sau nầy nàng được gặp *Hàng-nương*, cũng chớ nói chi đến chuyện ấy, một là giữ cho toàn cái nghĩa cả vợ chồng tôi, hai là nàng cũng được tiết trong giá sạch vậy. Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ơi ! Nợ ngọc-hiết nhiều bề khổ-sở, tôi nghĩ bao nhiêu lại thương nàng bấy nhiêu. Đương đi tết nàng cũng không thuộc, để tôi sẽ cho một tên người nhà dẫn lối giúp nàng. Y-phục tư-trang, nàng hãy để đây, khi vào ngục-thất rồi, sau tôi sẽ cho người đưa đến.

Tần-sĩ thăng phu-nhân lại sẽ bảo nàng rằng :

— Hôm nay tôi đặt một tiệc rượu, đồ cho phu-quân tôi thật say, rồi sang canh 3, tôi sẽ tới đây đưa nàng đi trốn.

Nàng *Hạng-ngọc-thanh* khóc mà thưa rằng :

— Bẽ đành tôi trốn thoát được, nhưng đến khi quan *Tần* học-sĩ tỉnh rượu, tất thế nào cũng quở-trách phu-nhân, chi bằng để tôi bẩm rõ với người, nếu người không cho thì tôi xin liều mình tự-tử.

Tần sĩ thăng phu-nhân xua tay mà bảo rằng :

— Không nên ! Nàng *Hạng-ngọc-thanh* ơi ! nếu nàng nói rõ, tất phu-quân tôi cũng không dám cưỡng-bách, nhưng tôi thường thấy phu-quân tôi vẫn nói : « Hiện nay trong họ tôn-thất có *Đô man-hưng-phục* quyền-thế lừng-lẫy, mà hầu lại hiếu-sắc, nếu ta đem nàng *Hạng-ngọc-thanh* dâng hẳn thì chẳng bao lâu sẽ được quan to, chỉ vì cái nghĩa bạn-bè, cho nên không nỡ. Nay nàng *Hạng-ngọc-thanh* thuận-về với ta, cũng là theo lời *Hàng* quốc-cữu chứ sao ! »...

(Còn nữa)

Imprimerie de Trung Bắc Tân Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1778 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ TƯ 14 FÉVRIER 1923

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL INDOCHINE

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.